

REMISSYTTRANDE

Datum

Dnr

7867-16-80

Aktbilaga

Kulturdepartementet

ku-remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet En gränsöverskridande mediepolitik (SOU 2016:80)

(Departementets diarienummer Ku2016/02492/MF)

Justitiekanslern ska vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I Justitiekanslerns uppdrag ingår även att bevaka statens rätt och att medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet. Utifrån dessa utgångspunkter lämnar Justitiekanslern följande synpunkter.

Krav på ansvarig utgivare

I betänkandet anförts att dagens presstödsbestämmelser inte innefattar ett krav på ansvarig utgivare men att detta, med inspiration av Norge och Danmark, bör finnas med i utformningen av det nya mediestödet.

Justitiekanslern vill i detta sammanhang lyfta fram att kravet på ansvarig utgivare vid presstöd indirekt finns redan idag, genom tryckfrihetsförordningens krav på ansvarig utgivare för periodiska skrifter. Förslaget om ett krav på ansvarig utgivare, och därmed en koppling till grundlagsskyddet, innebär därför inte någon egentlig nyhet. Eftersom det föreslagna mediestödet riktar sig även till aktörer som inte automatiskt omfattas av grundlagsskyddet är Justitiekanslern positiv till att införa ett uttryckligt krav på ansvarig utgivare.

Demokratisk värdegrund

Enligt förslaget ska ett krav för det nya mediestödet bl.a. vara att det allmänna nyhetsmediet präglas av principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet (en demokratisk värdegrund). Den fråga som lyfts i betänkandet är huruvida ett sådant villkorat stöd är förenligt med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Enligt Justitiekanslerns bedömning hamnar ett sådant villkorat stöd inte i konflikt med grundlagarna. Justitiekanslern delar den bedömning som Axberger anför i Presstödskommitténs slutbetänkande *Översyn av det statliga stödet till dagspressen* (SOU 2013:66), d.v.s. att mediestödet inte är en konstitutionell fri- och rättighet utan en del av mediepolitiken. En annan fråga är dock att ett krav på demokratisk värdegrund kommer att medföra många svåra och problematiska gränsdragningar.

Mediestödsnämnden och överklagande

Enligt förslaget ska en ny nämnd, mediestödsnämnden, inrättas och hantera det nya mediestödet. Mediestödsnämndens beslut ska enligt förslaget inte kunna överklagas. Det anförs att ett alternativ där nämndens beslut kan överklagas riskerar att flytta ansvaret från den sakkunniga nämnden till en domstol där juridiska överväganden skulle fälla avgörandet.

Det föreslagna mediestödet lämnar ett stort utrymme för mediestödsnämnden att göra skönsmässiga bedömningar både över vilka aktörer som ska få stöd och hur stödet ska fördelas. Dessa bedömningar kommer i flera fall innebära svåra gränsdragningar framförallt när det gäller frågan om nyhetsmediet präglas av principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Att nämndens beslut inte kan överklagas kan medföra en risk för att vid tidpunkten för prövningen rådande politik blir avgörande för vad som anses vara en demokratisk värdegrund. Besluten riskerar även att bli mindre förutsebara för aktörerna.

Frågan om nämndens beslut ska kunna överklagas berörs endast kort i betänkandet och bör utredas närmare i den fortsatta beredningen.

Ärendet har föredragits av Helen Ziobro. I ärendets beredning har även byråchefen Daniel Kjellgren deltagit.

Anna Skarhed